

โครงการสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 ปี 2562

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
เรื่อง “วิชาการล้านนาเพื่อการศึกษาและพัฒนา ยุค 4.0”
ร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สถาบันระดับอุดมศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่

ที่ปรึกษา : อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รองอธิการบดี วิทยาเขตล้านนา
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร
สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
รศ.สมหมาย เปรมจิตต์
รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย
ศ.ดร.พศิน แดงจวง
รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน
ผศ.ดร.ดำรงค์ เบญจศิริ
ดร.ยุทธภรณ์ เตชะแก้ว

บรรณาธิการ : ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ

กองบรรณาธิการ : พระมหาวิเศษ ปญญาชิโร,รศ.ดร.

ผศ.ดร.โพน นามณี

ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี

ดร.อุเทน ลาพิงค์

ดร.ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง

อาจารย์วิรัช ภูมาศรี

อาจารย์กิตติคุณ ภูลายยาว

นายบุญนำ สุนามถาวร

พิมพ์เมื่อ : กุมภาพันธ์ 2562

พิมพ์เนื่องในงาน : ประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 ปี 2562

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562

พิมพ์ที่ : ชนกฤตพรินส์ 297 ถนนมูลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

๓. คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ

๑. พระมหาวิเศษ ปญญาวิโร,รศ ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ	รองประธานกรรมการ
๓. พระสัญญาชัย ญาณวิโร	กรรมการ
๔. ดร.ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง	กรรมการ
๕. นายวิรัช ภูมาศรี	กรรมการ
๖. นางกรวรรณ ปัญญามัง	กรรมการ
๗. นายอุทัย ขุมเหล็ก	กรรมการ
๘. นางวิมา สุริโย	กรรมการ
๙. นายบุญนำ สุนามถาวร	กรรมการ
๑๐. นางสาวนุชรี วงศ์ขมภู	กรรมการ
๑๑. ดร.อุเทน ลาพิงค์	กรรมการและเลขานุการ
๑๒. นายกิตติคุณ ภูลายยาว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นายวรพจน์ เกียรติรัมย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สาขาวิชามนุษย

๕

๖

๕

สาขาวิชาสังคม

๕

๕

๕

๕

มี

วิชาการในการป

มีหน้าที่ ดำเนินการจัดการข้อมูลเอกสารการจัดงานทั่วไป บริหารจัดการบทความทางวิชาการที่มีผู้สนใจส่งเข้าพิจารณาจัดส่งบทความให้ผู้เชี่ยวชาญอ่าน และแจ้งผลการพิจารณาให้เจ้าของบทความ ทำหนังสือโต้ตอบกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำระบบเก็บข้อมูลที่ได้รับเข้าในแพลตฟอร์มเพื่อมอบให้ผู้นำเสนอบทความ จัดทำสูจิบัตรติดต่อประสานงานกับองค์กรภายใน องค์กรภายนอก คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ผู้นำเสนอความ สื่อสารมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ และสรุปและประเมินผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จงาน เป็นต้น

๔. คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความและวิพากษ์ผลงาน

สาขาวิชาศาสนาและปรัชญา

๑. พระมหาวิเศษ ปญญาวิโร,รศ.ดร.	๒. ดร.อุเทน ลาพิงค์
๓. รศ.ดร.วิโรจน์ อินทนนท์	๔. รศ.ดร.ปรุฑม์ บุญศรีตัน
๕. ผศ.ดร.โผน นามณี	๖. ผศ.ดร.ประทีป หลาวทอง
๗. ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	๘. ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร
๙. ดร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์	๑๐. ผศ.ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง

ห

ความเรียบร้อยใ

สาขาวิชาการศึกษา

๑. ศ.ดร.พศิน แดงจวง	๒. พระครูวิฑิตศาสนาทรร,ผศ.ดร.
๓. รศ.ดร.เขียน วันทนียตระกูล	๔. ผศ.ดร.หนูม้วน ร่มแก้ว
๕. พระมหาสกล มหาวิโร,ดร	๖. ดร.ชาลี ภัคดี
๗. ดร.ฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์	๘. ผศ.ดร.สมัคร ใจมาแก้ว

สาขาวิชามนุษยศาสตร์

๑. พระมหาบุญนา ฐานวิโร,ดร.	๒. ดร.พิสุทธิพงศ์ เอ็นดู
๓. ดร.ณรงค์ศักดิ์ ลุนสำโรง	๔. ดร.สงัด เขียนจันทิก
๕. ดร.ประดิษฐ์ คำมุงคุณ	๖. ดร.พิรุณ จันทवास

สาขาวิชาสังคมศาสตร์

๑. รศ.สมหมาย เปรมจิตต์	๒. รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย
๓. ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม	๔. ผศ.ดร.วีระ เลิศสมพร
๕. พ.ต.ต.ดร.จำเริญ สุภาคำ	๖. ดต.ดร.สมยศ ปัญญามาก

มีหน้าที่ พิจารณาอ่าน วิพากษ์ บทความวิชาการที่ส่งมา และวิพากษ์การนำเสนอบทความทางวิชาการในการประชุมสัมมนากลุ่มย่อย ตามสาขาวิชาที่จัด จนเสร็จพิธี

๕. คณะกรรมการฝ่ายพิธีการในพิธีเปิด-ปิดประชุมสัมมนา

๑. พระมหาวิโรศักดิ์ สุรเมธี,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสกุล มหาวิโร,ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระใบฎีกา นพ จันทปนโน	กรรมการ
๓. ผศ.ดร.โผน นามณี	กรรมการ
๔. ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	กรรมการ
๕. ดร.ชาลี ภัคดี	กรรมการ
๖. ดร.สงัด เขียนจันทิก	กรรมการ
๗. นายสมิตรไธโร อภิวัฒน์อมรกุล	กรรมการ
๘. นายชุม พิมพีศรี	กรรมการ
๙. นายธีรศักดิ์ แสนวังทอง	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ ดำเนินการพิธีการเปิดงานในที่ห้องประชุม ดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกำหนดการ ดูแลความเรียบร้อยในห้องประชุม และเป็นผู้ดำเนินรายการจนจบพิธี ทั้งภาคเช้า-บ่าย

๖. คณะกรรมการฝ่ายอาหารและอาหารว่าง เครื่องดื่ม

๑. นางอารีย์พานทอง	ประธานกรรมการ
๒. นางเบญจวรรณ ชัยยะ	รองประธานกรรมการ
๓. นางเอมอร กันสุวรรณ	กรรมการ
๔. นางสาวนารีรัตน์ เครื่องจ้าว	กรรมการ
๕. นางเดือนเพ็ญ จันทระอาด	กรรมการ
๖. นายชัยพงศ์ กิตติกุล	กรรมการ
๗. นางสาวนุชรี วงศ์ขมภู	กรรมการ
๘. ประธานนักศึกษาภาคปกติคฤหัสถ์	กรรมการ
๙. คณะกรรมการนักศึกษาภาคปกติคฤหัสถ์	กรรมการ

ารที่มีผู้
ได้ตอบ
ผู้จัด
มวลงน

๑๐. นางกรวรรณ ปัญญามัง	กรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางวาสนีย์ อินเป็ง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ดูแลรับผิดชอบในการดำเนินการจัดหาอาหาร อาหารว่าง เครื่องดื่ม ประสานงานกับงานพัสดุในการจัดซื้อ จัดจ้างทำอาหาร และเครื่องดื่ม อย่างเพียงพอ จนเสร็จพิธี เป็นต้น

๗. คณะกรรมการฝ่ายต้อนรับผู้เข้าร่วมงาน

๑. นางอรวรรณ จันทร์คำ	ประธานกรรมการ
๒. นายวิชัย ไชยสมภาร	รองประธานกรรมการ
๓. นายบวร แก้วราช	กรรมการ
๔. นายอเนก บรรเจิดกิจกุล	กรรมการ
๕. นางสุมาลี เกียรติปรีชา	กรรมการ
๖. นางสาวศิรินทร์ ไชยนา	กรรมการ
๗. นางสุภัทรา วุฒิเอ้ย	กรรมการ
๘. นางสาวกาญจนา ชาวปิง	กรรมการ
๙. นางสาวธัญญรัตน์ โปธา	กรรมการ
๑๐. นายชัชพงศ์ กิติกุล	กรรมการ
๑๑. นางสาวนุชรี วงศ์ขมภู	กรรมการ
๑๒. ประธานนักศึกษาภาคปกติคฤหัสถ์	กรรมการ
๑๓. คณะกรรมการนักศึกษาภาคปกติคฤหัสถ์	กรรมการ
๑๔. นางสาวรัตนากรณ์ ประพันธ์รัตน์	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. นางสาวสุริษา วุฒิอิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ประสานงานกับกองเลขานุการเพื่อทราบจำนวนผู้เข้าร่วมงาน ประชุมวางแผนในการถวายเป็นการต้อนรับประธานในพิธี ต้อนรับวิทยากรจาก วช, สกว แยกที่เข้าร่วมงาน ผู้นำเสนอผลงานทางวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ วิทยากรผลงานทางวิชาการ นำประธานในพิธี วิทยากรจาก วช, สกว แยกผู้เข้าร่วม ผู้นำเสนอผลงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ เข้าในท้องประชุม ดูแล รับรองด้วยน้ำปานะ น้ำดื่ม อาหารว่าง ทั้งในพิธีเปิดที่ประชุมใหญ่ และในท้องประชุมย่อย โดยประสานงานกับฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้นจนเสร็จพิธี

๘. คณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่และยานพาหนะ

๑. พระมหาปุลณัสมบัติ ปภากรโ	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาสกุล มทาวีโร, ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระสัณชัย ญาณวีโร	กรรมการ
๔. พระใบฎีกานพ จนทปนโน	กรรมการ
๕. พระมหาชนมกร ปภากรโ	กรรมการ
๖. ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	กรรมการ

บุคลากร
นงานกับงาน

๗. ดร.อุเทน ลาพิงค์	กรรมการ
๘. ดร.ประดิษฐ์ คำมุงคุณ	กรรมการ
๙. นายสมิตรไธโร อภิวัฒน์อมรกุล	กรรมการ
๑๐. นายณรงค์เดช ชัยลังการณ	กรรมการ
๑๑. นายพลพิสิษฐ์ สีคำมี	กรรมการ
๑๒. นางทองไพโร วงศ์จันทร์	กรรมการ
๑๓. นายจิรทัศน์ เนธิบุตร	กรรมการ
๑๔. นายอนันตทรัพย์ ฤาญล	กรรมการ
๑๕. นายประพันธ์ ยะคำป้อ	กรรมการ
๑๖. นายบัญชา นีระวารีย์	กรรมการ
๑๗. นางสาวบัวทิพย์ ชัดวิชัย	กรรมการ
๑๘. ประธานนักศึกษาภาคปกติบรรพชิต	กรรมการ
๑๙. คณะกรรมการนักศึกษาภาคปกติบรรพชิต	กรรมการ
๒๐. คณะกรรมการนักศึกษาภาคปกติคฤหัสถ์	กรรมการ
๒๑. พระวีวัฒน์ วีระพุดโน	กรรมการและเลขานุการ
๒๒. พระมหาเจริญ กตปัญญา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ ดูแลสถานที่ห้องประชุมในพิธีเปิดประชุมสัมมนา ที่อาคารปฏิบัติธรรมสมเด็จพระสังฆราชฯ ช่วงเช้า และห้องประชุมย่อยที่อาคาร ๔ ดูแลระบบเครื่องเสียงในห้องประชุม ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์งานทั้งที่ อาคารปฏิบัติธรรมฯ และอาคาร ๔ ดูแลสถานที่ดินนภัตอาหารเช้า/ เพล อาหารเที่ยง สถานที่จัดแสดงผลงานของ ผู้นำเสนอผลงาน และนิทรรศการของนักศึกษาระดับปริญญาโท พร้อมทั้งจัดยานพาหนะอำนวยความสะดวกให้กับ ประธานในพิธีและวิทยากรจาก วช, สกว. เป็นต้น

ร
งานการ

นในการถวาย
กาผู้ทรงคุณวุฒิ
น ผู้ทรงคุณวุฒิ
ื่องประชุมย่อย

๙. คณะกรรมการฝ่ายนำนักศึกษาเข้าร่วมงาน

๑. พระครูปริยัติกิตติวิมล	ประธานกรรมการ
๒. จ.ส.อ.วายุทธ สถาปนาศุกกุล	รองประธานกรรมการ
๓. ดร.สัจด์ เขียนจันทิก	กรรมการ
๔. นายธีรศักดิ์ แสนวังทอง	กรรมการ
๕. นายชุ่ม พิมพ์ศิริ	กรรมการ
๖. พระมหาวีระเดช อธิปัญญา,ดร.	กรรมการ
๗. พระณัฐกร ปฏิภาณเมธี	กรรมการ
๘. นายมงคลชัย สมศรี	กรรมการ
๙. นายวิชัย ไชยสมภาร	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ประสานงานกับกองเลขานุการเพื่อทราบจำนวนผู้เข้าร่วมงานเพื่อเตรียมนักศึกษาเข้านั่ง ร่วมในห้องประชุมและทั้งที่อาคารปฏิบัติธรรมฯและอาคาร ๔ นำนักศึกษาเข้าร่วมงานและช่วยงานกับแผนกอาหาร และต้อนรับ รวมถึงช่วยงานด้านอื่นๆด้วยจนเสร็จพิธี

๑๐. คณะกรรมการฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง

๑. ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ	ประธานกรรมการ
๒. นางวิภา สุริโย	กรรมการ
๓. นางสาววาสนี อินเป็ง	กรรมการ
๔. นางกรวรรณ ปัญญาผั่ง	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุ ตามที่ฝ่ายต่างๆได้ขอเสนอจัดซื้อจัดจ้างในการจัดงาน โดยประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ จนเสร็จพิธี

๑๑. คณะกรรมการฝ่ายการเงินและบัญชี

๑. นางอารีย์ พานทอง	ประธานกรรมการ
๒. นางเดือนเพ็ญ จันทร์สะอาด	กรรมการ
๓. นายชัชพงศ์ กิติคุณ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ดำเนินการการเงินและบัญชี ตามระเบียบการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัย โดยประสานงานกับทุกฝ่าย จนเสร็จพิธี

๑๒. คณะกรรมการฝ่ายจัดการแสดงในพิธีเปิด

๑. ดร. ณรงค์ศักดิ์ ลุนส์โรง	ประธานกรรมการ
๒. นายสุวิทย์ ศิริชัยพุกษา	กรรมการ
๓. ประธานนักศึกษาภาคปกติคฤหัสถ์	กรรมการ
๔. ประธานชมรมคีตล้านนา	กรรมการ
๕. นายกิตติคุณ ภูลายยาว	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ วางแผนจัดการแสดงในพิธีเปิดการประชุมสัมมนา ตามความเหมาะสมโดยประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ และคณะกรรมการชมรมคีตล้านนาหรือชมรมอื่นๆ จัดหาชุดการแสดงตามความเหมาะสมประสานงานกับงานพัสดุ การเงินบัญชี หากมีการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

๑๓. คณะกรรมการฝ่ายควบคุมระบบเครื่องเสียงและบันทึกภาพในห้องประชุม

๑. นายพลพิสิษฐ์ สีคำมี	ประธานกรรมการ
๒. นายจิรทัศน์ เนธิบุตร	กรรมการ
๓. นายอนันต์ทรัพย์ ถามูล	กรรมการ
๔. นายบุญนำ สุนามถาวร	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ดูแล จัดหาระบบเครื่องเสียงและบันทึกภาพในห้องประชุมอาคารปฏิบัติธรรมช่วงเช้าและช่วงบ่าย ประสานกับทางผู้ดูแลอาคารปฏิบัติธรรมฯ เป็นต้น

๑๔. คณะ

นิเทศการ และ
จนเสร็จพิธี

ให้คณะทำ
มีสิทธิ์เบิกค่าทำ
ต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่
สั่ง ณ วันที่

๑๔. คณะกรรมการฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการและนำเสนอผลงานของนักศึกษาระดับบัณฑิต

๑. พระครูสมุห์ธนโชติ จิระมโน,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. ผศ.ดร.โผน นามณี	กรรมการ
๓. ดร.สัจด์ เขียนจันทิก	กรรมการ
๔. ดร.อุเทน ลาพิงค์	กรรมการ
๕. ผศ.ดร.ทรงศักดิ์ พรหมดี	กรรมการและเลขานุการ

จัดจ้างในการ

มีหน้าที่ ติดต่อประสานงานกับนักศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อนำเสนอผลงานทางวิชาการในรูปแบบนิทรรศการ และรับผิดชอบในการจัดนิทรรศการผลงานทางวิชาการ โดยประสานกับฝ่ายจัดสถานที่และฝ่ายอื่นๆจนเสร็จพิธี

ประสานงาน

ให้คณะทำงานทุกท่านปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละจริงจัง มุ่งมั่น เพื่อประโยชน์สูงสุดของมหาวิทยาลัย และมีสิทธิ์เบิกค่าทำงานล่วงเวลา ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะจากงบประมาณโครงการได้ตามระเบียบของมหาวิทยาลัยต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนกว่าจะแล้วเสร็จงาน
สั่ง ณ วันที่ ๑๑ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(พระครูสุนทรมหาเจติยานุรักษ์,ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

ประสานงาน
งานเฉพาะสม

ม

รวมช่วงเช้า

อิทธิพลของเขาวนอารมณ์ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพระสังฆาธิการ
THE INFLUENCE OF EMOTIONAL QUOTIENT (EQ) AFFECTING TO INDIVIDUAL
CREATIVITY OF SAGHA ADMINISTRATIVE MONKS

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน
อาจารย์ ดร.โกสินทร์ เตชะนิยม
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี
อาจารย์ ดร.พิทักษ์ ปักขานนท์
ผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ของพระสังฆาธิการ (2) เขาวนอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพระสังฆาธิการ การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณรูปแบบการสำรวจที่มีแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพว่า มีความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากประชากรคือ พระสังฆาธิการ ระดับเจ้าคณะตำบลและระดับเจ้าอาวาสที่เข้ารอบรมหลักสูตรพระสังฆาธิการ ระดับเจ้าคณะตำบลและระดับเจ้าอาวาสของมหาเถรสมาคม จัดโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 255 รูปผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างตามการคำนวณของ Yamane ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างไม่น้อยกว่า 155 คน ณ ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างของการวิจัยนี้ จำนวน 247 คน สำหรับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงอนุมานคือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือแปรผันตามกับเขาวนอารมณ์ (EQ) (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลคือ เขาวนอารมณ์โดยรวม (TEQ)และเขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (EQ5)

คำสำคัญ

ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล, เขาวนอารมณ์, พระสังฆาธิการ

Abstract

The objective of this research was to investigate (1) the relationships between Emotional Quotient (EQ), and individual creativity. (2) how the EQ effects the creativity of Sagha administrative monks. This research employed a Quantitative Research method to evaluate the survey tool and examine its validity and reliability as an instrument for data collection. The survey population was comprised of 255 Sagha administrative monks. The researcher determined the size of sample group according to the Yamane's calculation which determined that the sample size should not be less than 155 persons to ensure an

error value of 5%, and reliability of 95%. The researcher increased the samples size to 247 persons to increase the benefits of the research and data analysis. The descriptive analyses included Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation. The analysis by Inferential Statistics included Pearson's correlation, and stepwise multiple regression analysis.

Findings are as follows: (1) with respect to individual creativity, the researcher found that it was positively correlated with the emotional Quotient (EQ). (2) Factor influencing individual creativity were the total Emotional Quotient (EQ) and handling of relationships (EQ5).

Keywords: Individual Creativity, Emotional Quotient (EQ), Sagha administrative monks

บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร (Kanter, 1983; Utterback, 1994; Amabile et al., 1996; Cummings and Oldham, 1997; Tushman and O'Reilly, 1997; Tierney, Farmer and Graen, 1999; Andriopoulos and Lowe, 2000)

ทำให้ทุกบริษัทของสังคมล้วนแต่กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์เพราะการสร้างสร้งนวัตกรรมขององค์กรเริ่มต้นจากความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (Trompenaars and Hampden-Turner, 2010, 11) ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมามีคนมากมายถึงความสำคัญของเขาวนอารมณ์ (Emotional Quotient - EQ) ที่เป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของบุคคล องค์กรและสังคม (วีระวัฒน์ ปันนิดา มัย, 2551) จากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าเขาวนอารมณ์ (EQ) มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ (เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2554ข; 2554ค; ดวงกมล เปี่ยมศุภทรัพย์ และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2555)

พระพุทธศาสนาเผยแผ่สู่สังคมไทยมายาวนานจนเป็นรากฐานทางวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธรวมทั้งปัจจุบันสังคมไทยมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากทำให้วิถีชีวิตคนไทยห่างจากวัดและศาสนา ปัญหาต่างๆ ในสังคมเพิ่มมากขึ้น ทำให้พระสงฆ์หรือพระสงฆ์ผู้ปกครองวัดมีหน้าที่สำคัญในการบริหารปกครองวัดและจกอย่างไรให้วิถีชีวิตคนไทยกลับมาใกล้ชิดกับวัดและศาสนาดังอดีตเพื่อจะเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคม ความคิดสร้างสรรค์และเขาวนอารมณ์ (EQ) ของพระสงฆ์หรือพระสงฆ์จึงน่าจะเป็นกุญแจสำคัญดอกหนึ่ง ผู้วิจัยจึงมีความถามว่าเขาวนอารมณ์มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพระสงฆ์หรือไม่ว่างไร เพราะความรู้ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของพระสงฆ์หรือพระสงฆ์ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ของพระสงฆ์หรือพระสงฆ์
2. เพื่อศึกษาเขาวนอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพระสงฆ์หรือพระสงฆ์

ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล(individual creativity)

ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีผู้ใช้อย่างแพร่หลาย แม้ว่าทั้งสองคำมีการใช้สลับกันไปมา หรือใช้ในความหมายเดียวกันก็ตาม แต่แก่นแท้ของความคิดสร้างสรรค์มีความโดดเด่นและชัดเจน แตกต่างจากแนวความคิดของนวัตกรรม(innovation) โดยที่ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการระดับบุคคลหรือทีมในขณะที่นวัตกรรมคือ กระบวนการระดับองค์การเป็นความสำเร็จของการนำความคิดสร้างสรรค์ไปปฏิบัติ (Amabile, 1983; Stein, 1974; Woodman et al., 1993) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) มีผู้นิยามความหมายไว้แตกต่างกันหลายหลาย Guilford (1980) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นรูปแบบของความคิดของมนุษย์ที่หลากหลาย กล่าวคือ บุคคลสามารถคิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้หลากหลายมุมมอง หลายประเด็น ขยายออกไปอย่างไม่สิ้นสุดเป็นความคิดเชิงบวก เช่น การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ เป็นต้น ซึ่งความคิดเหล่านี้เป็นทักษะขั้นสูงและกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอนของสมองประกอบด้วย การคิดริเริ่ม การคิดเร็ว(คิดอย่างคล่องแคล่ว) การคิดอย่างยืดหยุ่น และการคิดอย่างรอบคอบ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สามารถค้นหาความคิดใหม่จากข้อมูลที่มีเดิมและเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้น ส่วน Kirton (1994) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นพัฒนาการของบุคคลตั้งแต่ในวัยเด็กภายใต้สภาพแวดล้อมพัฒนาจนกลายเป็นบุคลิกภาพ Amabile (1999, 3-7) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการประกอบด้วยองค์ประกอบแรกคือ ความเชี่ยวชาญ (expertise) เป็นความรู้ทั้งด้านเทคนิคและการปฏิบัติหรือกระบวนการ รวมทั้งความสามารถทางสติปัญญาหรือความฉลาดของบุคคลองค์ประกอบที่สองคือทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ (creative thinking skills) เป็นทักษะของบุคคลต่อการแก้ปัญหาต่างๆอย่างยืดหยุ่นและมีจินตนาการ องค์ประกอบสุดท้ายคือแรงจูงใจ (motivation) หากพิจารณาในมิติขององค์การ ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการของสิ่งแปลกใหม่หรือความคิดที่มีประโยชน์และเหมาะสมเพื่อที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล(individual creativity) เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อความสำเร็จขององค์การ (Amabile et al., 1996; Andriopoulos and Lowe, 2000; Cummings and Oldham, 1997; Tierney, Farmer and Graen, 1999; Kanter, 1983; Tushman and O'Reilly, 1997; Utterback, 1994)

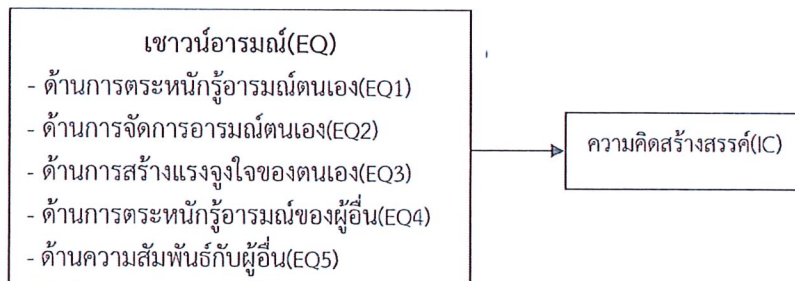
เชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient - EQ)

เชาวน์อารมณ์ (Emotional Quotient - EQ) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างชาญฉลาดโดยเริ่มจากความตระหนักรู้จักอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่น การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับตนเอง แสดงความเข้าใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่นและทักษะทางสังคมที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2546, Goleman, 1998) วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2552) อธิบายลักษณะของเชาวน์อารมณ์ (EQ) ว่าเป็นผลรวมจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพที่เจริญสมวัยและบุคลิกภาพ เรียนรู้/ฝึกฝน/พัฒนาได้ สามารถประเมินได้และมีหลายองค์ประกอบ โดย Goleman (1995) เสนอว่าเชาวน์อารมณ์ (EQ) มีองค์ประกอบ 5 ด้านคือ ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (knowing one's emotions) เป็นการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองในแต่ละช่วงเวลาหรือสถานการณ์ ด้านที่สองเป็นด้านการจัดการอารมณ์ตนเอง (managing one's emotions) เป็นการจัดการอารมณ์ตนเองและสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้อย่างเหมาะสม ด้านถัดมาคือด้านการสร้างแรงจูงใจตนเอง (motivating oneself)

จิตใจและให้กำลังใจตนเองไปสู่เป้าหมาย อดทนรอต่อความสำเร็จ ด้านที่สี่เป็นด้านการตระหนักรู้ อารมณ์ของผู้อื่น (recognizing emotions in others) การรับรู้ ความเข้าใจรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น และสุดท้ายเป็นด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (handling relationships) เป็นการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือทักษะทางสังคม

Cooper and Sawaf (1997) เสนอว่าองค์ประกอบหนึ่งของเขาวนอารมณ์ (EQ) คือ องค์ประกอบด้านความผันผวนทางอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่ใช้เพื่อการสร้างความคิดสร้างสรรค์ ส่วน Goleman (1995) เสนอว่า องค์ประกอบหนึ่งของเขาวนอารมณ์ (EQ) คือด้านการสร้างแรงจูงใจของตนเองเป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความคิดและการกระทำอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งผู้มีเขาวนอารมณ์ (EQ) สูงสามารถจัดการความเครียดที่จะขัดขวางความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ (ทศพร ประเสริฐสุข, 2542) และผู้มีเขาวนอารมณ์ (EQ) สูงจะเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2542) จากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าเขาวนอารมณ์ (EQ) มีส่วนสำคัญต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (Goleman, 1995; Cooper and Sawaf, 1997; ทศพร ประเสริฐสุข, 2542; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2542) และงานวิจัยในบริบทของไทยพบว่า เขาวนอารมณ์ (EQ) มีความสัมพันธ์เชิงแปรผันตามกับประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (เฉลิมชัย กิตติศักดิ์ นาวิน, 2554; ดวงกมล เปี่ยมศุภทรัพย์ และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์ นาวิน, 2555) รวมทั้ง เขาวนอารมณ์ (EQ) มีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์ (เฉลิมชัย กิตติศักดิ์ นาวิน, 2554) ประสิทธิภาพภายในตนเองเชิงสร้างสรรค์และเขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือทักษะทางสังคม (EQ5) มีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล(ดวงกมล เปี่ยมศุภทรัพย์และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์ นาวิน, 2555)

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ พระสังฆาธิการ ระดับเจ้าคณะตำบลและระดับเจ้าอาวาสที่เข้าอบรมหลักสูตรพระสังฆาธิการ ระดับเจ้าคณะตำบลและระดับเจ้าอาวาสของมหาเถรสมาคม จัดโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 247 รูป ผู้วิจัยกำหนดขนาดของตัวอย่างตามการคำนวณของ Yamane ซึ่งกำหนดขนาดของตัวอย่างไม่น้อยกว่า 155 คน ณ ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผู้วิจัยเก็บตัวอย่างเพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างของการวิจัยนี้ จำนวน 247 คน ประกอบด้วย พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะตำบล จำนวน 99 คน (40.08%) และ

ระดับเจ้าอาวาส จำนวน 148 รูป (59.92%) มีสังกัดมหานิกาย จำนวน 186 รูป (75.30%) และสังกัด
ธรรมยุต จำนวน 61 รูป (24.70%)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพคือความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ประกอบด้วย แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล มีข้อความ จำนวน 5 ข้อ ใช้มาตราวัด 5 ระดับของลิเคิร์ท (5-point Likert scale) ผู้วิจัยปรับปรุงจาก Houghtton & DiLeillo (2009) มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.891 (standardized alpha = .892) แบบประเมินชาวน์อารมณ์ (EQ) ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีระศักดิ์ กำบรรณรักษ์ ข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.908 (standardized alpha = .920)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงอนุมานคือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การ
ถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลอยู่ในระดับสูง (mean = 4.02, SD = 0.63) และชาวน์อารมณ์ (EQ) อยู่ในระดับสูง (mean = 2.59, SD = 0.24) ประกอบด้วย ชาวน์อารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (EQ1) อยู่ในระดับปานกลาง (mean = 2.31, SD = 0.44) ชาวน์อารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ตนเอง (EQ2) อยู่ในระดับสูง (mean = 2.64, SD = 0.28) ชาวน์อารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจของตนเอง (EQ3) อยู่ในระดับสูง (mean = 2.84, SD = 0.22) ชาวน์อารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของผู้อื่น (EQ4) อยู่ในระดับสูง (mean = 2.63, SD = 0.31) และชาวน์อารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (EQ5) อยู่ในระดับสูง (mean = 2.58, SD = 0.32)

ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลมีความสัมพันธ์แปรผันตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กับชาวน์อารมณ์ (EQ) ชาวน์อารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง (EQ1) ชาวน์อารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ตนเอง (EQ2) ชาวน์อารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจของตนเอง (EQ3) ชาวน์อารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของผู้อื่น (EQ4) และชาวน์อารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (EQ5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .273 .414 .362 .275 .449 และ .469 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 1)

ตาราง 1: ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	M	SD	EQ1	EQ2	EQ3	EQ4	EQ5	EQ
EQ1	2.3097	.43562						
EQ2	2.6430	.27836	.382***					
EQ3	2.8367	.22414	.285***	.589***				
EQ4	2.6290	.30682	.439***	.537***	.440***			
EQ5	2.5821	.32357	.229***	.602***	.616***	.419***		
EQ	2.5903	.23617	.700***	.825***	.704***	.757***	.733***	
IC	4.0178	.62992	.273***	.414***	.362***	.275***	.449***	.469***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 2: การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

ตัวแปร	B	Beta	t	R ² change
ค่าคงที่	.800		2.065*	
เขาวนอารมณ์โดยรวม(EQ)	.805	(1) .303	3.676***	.220
เขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น(EQ5)	.439	(2) .227	2.751**	.024
Multiple R	.494	R ² =.244	Adj. R ² =.238	F=38.854***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาเขาวนอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพระสงฆ์ฆาธิการ โดยวิเคราะห์เขาวนอารมณ์ (EQ) โดยรวมและด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ก่อนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันของค่าความคลาดเคลื่อนโดยใช้สถิติทดสอบ Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 1.859 มีค่าระหว่าง 1.5 – 2.5 ถือว่าใช้ได้ กล่าวคือค่าความคลาดเคลื่อนมีอิสระต่อกัน (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2546, : 340-341) และตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระว่าเกิด multi collinearity หรือไม่ โดยพิจารณาค่า tolerance และค่า VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปร พบว่า มีค่า tolerance เท่ากับ .462 มีค่าไม่ใกล้ศูนย์และค่า VIF เท่ากับ 2.164 มีค่าไม่มาก แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2546, : 377-378) ผลการวิเคราะห์พบว่า เขาวนอารมณ์โดยรวม (EQ) และเขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (EQ5) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล (ดังตารางที่ 2) สามารถอธิบายความผันแปรหรืออำนาจพยากรณ์หรืออิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ถึงร้อยละ 24.4 หรือมีค่า R² เท่ากับ .244 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สามารถแสดงสมการการพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลได้ดังนี้

$$\text{ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล} = .800 + .805 (\text{เขาวนอารมณ์โดยรวม\_EQ}) + .439 (\text{เขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น\_EQ5})$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลกับเขาวนอารมณ์ (EQ) ผลการวิจัยนี้แสดงข้อมูลยืนยันว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลกับเขาวนอารมณ์ (EQ) มีความสัมพันธ์เชิงแปรผันตามระหว่างกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่ผ่านมา (Goleman, 1995; Cooper and Sawaf, 1997; ทศพร ประเสริฐสุข, 2542; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2542; เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2554ข; 2554ค; ดวงกมล เปี่ยมศุภทรัพย์และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2555)

สำหรับวัตถุประสงค์ที่สองต้องการตรวจสอบว่า เขาวนอารมณ์ (EQ) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลากร ผลการวิจัยพบว่า เขาวนอารมณ์โดยรวม (EQ) และเขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (EQ5) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่ผ่านมาว่าว่า เขาวนอารมณ์ (EQ) โดยรวมมีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

(ทศพร ประเสริฐสุข, 2542; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2542; เฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน, 2554ข) และงานวิจัยของดวงกมล เปี่ยมศุภทรัพย์และเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน (2555) ที่เก็บข้อมูลจากบุคลากรการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือทักษะทางสังคม (EQ5) มีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล และสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1995) เสนอว่าองค์ประกอบหนึ่งของเขาวนอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจของตนเอง (EQ3) เป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความคิดและการกระทำอย่างสร้างสรรค์และงานวิจัยของเฉลิมชัย กิตติศักดิ์นาวิน (2556) เก็บข้อมูลจากบุคลากรโรงพยาบาลสงฆ์ พบว่า เขาวนอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ตนเอง (EQ2) มีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล ซึ่งแนวคิดและผลงานวิจัยดังกล่าวยืนยันว่า เขาวนอารมณ์ด้านต่างๆที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของเขาวนอารมณ์โดยรวมมีอิทธิพลหรืออำนาจพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้แสดงข้อมูลยืนยันว่า ความสัมพันธ์เชิงแปรผันตามระหว่างความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลกับเขาวนอารมณ์ (EQ) ผลการวิจัยยังแสดงว่าเขาวนอารมณ์โดยรวม (EQ) และเขาวนอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (EQ5) มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพระสังฆาธิการสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลสำคัญที่ผู้บริหารองค์การ นักบริหารหรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร พึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาปัจจัยต่างๆดังกล่าวแก่ทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์การอันจักเป็นหนทางต่อการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรนำไปสู่ความสำเร็จขององค์การ กล่าวคือ องค์การหรือผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องมุ่งมั่นหรือให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเขาวนอารมณ์ (EQ) ทุกด้านแก่พระสังฆาธิการ ซึ่งจะส่งผลทางตรงต่อความคิดสร้างสรรค์นอกจากนี้การพัฒนาเขาวนอารมณ์ (EQ) ยังส่งผลดีในมิติอื่นๆ แก่พระสังฆาธิการและองค์การ (สงฆ์ของไทย) ด้วย (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2546 ; Cooper and Sawaf, 1997; Goleman, 1998)

การขยายผลการวิจัยในครั้งต่อไปน่าจะศึกษาวิจัยปัจจัยหรือตัวแปรอื่นๆที่ส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล เช่น เขาวนทางจิต บุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ เป็นต้น หรือการศึกษาขยายประชากรให้ครอบคลุมองค์การสงฆ์ของไทยซึ่งจักเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อันจะส่งผลดีต่อการเผยแผ่และทุนบำรุงพุทธศาสนาให้คงอยู่ในวิถีชีวิตและเป็นเครื่องมือขัดเกลาบุคคลให้ดำรงตนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อสังคมที่ดีและเป็นสุขนั่นเอง

แหล่งอ้างอิง

- ทศพร ประเสริฐสุข. "ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา" วารสารพฤติกรรมศาสตร์. ปีที่ 5 (2542), 19-35.
- ธีระศักดิ์ กำปรมรรักษ์และทิพย์สุดา เมธีพลกุล.(2551).เขาวนในการแก้ปัญหา เขาวนอารมณ์และบุคลิกภาพของนักธุรกิจเชื้อสายจีนในประเทศไทยและนักธุรกิจเชื้อสายจีนในประเทศจีน. เอกสารวิจัยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. "คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ". วารสารพฤติกรรมศาสตร์. ปีที่ 5 (2542), 15-17.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2546). การพัฒนาและการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินเขาวนอารมณ์เพื่อการประเมินบุคคล. เอกสารวิจัยคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- _____. (2551). เขาวนอารมณ์: ดัชนีเพื่อความสุขและความสำเร็จของชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Amabile, T.M.1983 "The social psychology of creativity: a componential conceptualization". Journal of Personality and Social Psychology, 45(2), p.357-376.
- _____. (1988). "A model of creativity and innovation in organizations". Research in Organizational Behavior. 19, p.123-167.
- Amabile, T.M., Conti, R., Coon, H., Lanzenby, J. and Herron, M. (1996). "User's Manual for KEYS:Assessing the work environment for creativity.
- Cooper, R.K. and Sawaf, A. (1997). Executive EQ: Emotional Intelligence in leadership and organization. NewYork : Grosset-Putnam.
- Cumming, A. and Oldham, G.R.(1997). "Enhancing creativity: managing work contexts for the high potential employee". California Management Review, 40 (1), p. 22-38.
- Cummings, L.L., Hinton, B.L. and Gobdel, B.C. (1975). "Creative behavior as a function of task environment: impact of objectives, procedures, and controls". Academy of Management Journal, 18(3), p.489-499.
- Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence. New York: Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). Working with Emotional Intelligence. New York: Bantam Books.
- Guilford, J.P. "Cognitive Styles: What are they?". Journal of Educational and Psychological Measurement, 40, 715-735.
- Kanter, R.M. (1983). The Change Masters: Innovation and Entrepreneurship in the American Corporation. New York : Simom & Schuster.
- O'Reilly, C.A., Chatman, J. and Caldwell, D.F. (1991). "People and organizational culture: a profile comparison approach to assessing person-organization fit". Academy of Management Journal, p.487-561.
- Oldham, G.R. and Cummings, A.(1996). "Employee creativity: personal and contextual factors at work". Academy of Management Journal, 39(3), p.607-634.
- Stein, M.I. (1974). Stimulating Creativity. New York: Academic Press.
- Trompenaars, F. and Hampden-Turner, C. (2010). Riding the waves of Innovation. New York: McGraw-Hill.
- Tushman, M. and O'Reilly, C.A. (1997). Winning through Innovation: A Practical Guide to Leading Organizational Change and Renewal. Boston,MA: Havard Business School Press.
- Utterback, J.M. (1994).Mastering the Dynamics of Innovation. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Woodman, R.W., Sawyer, J.E. and Griffen, R.W. (1993). "Toward a theory of organizational creativity". Academy of Management Journal, 18(2), p.293-321.